

การจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ตำบลทาเหนือ

นายนิกร เต้จะแยง

องค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ คณะกรรมการป่าชุมชนตำบลทาเหนือ

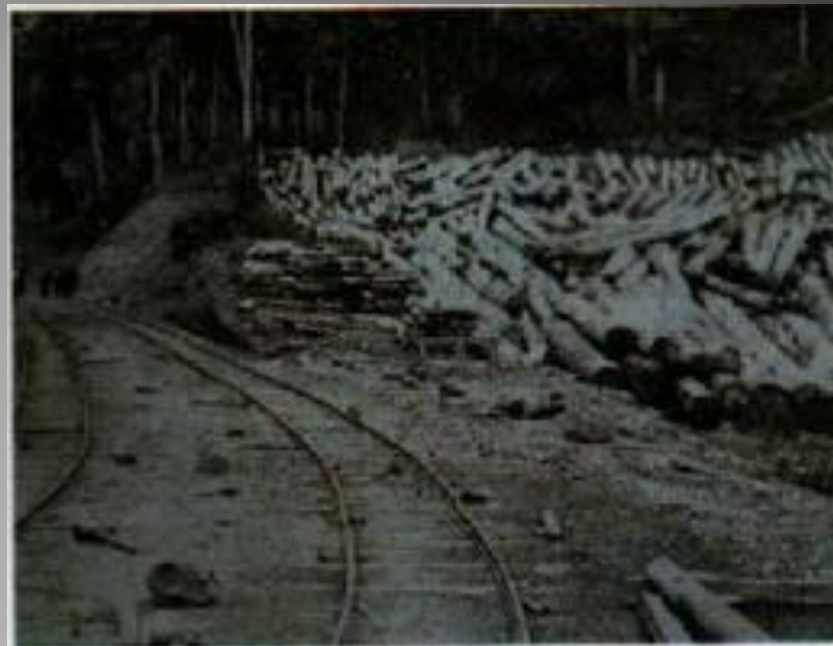
ประวัติชุมชน

ชุมชนทาเหนือประกอบด้วย 2 กลุ่มชาติพันธุ์ ชุมชนปาเกอญอ อพยพมาจาก อ.ปาย จ.แม่ฮ่องสอน โดยเริ่มแรกมาตั้งถิ่นฐานที่บริเวณปากห้วยแม่บอน (เขต ตำบลแม่ทา) ราว พ.ศ.2180 ต่อมาในปี พ.ศ. 2200 ได้ย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่บริเวณปากห้วยน้อย (ปัจจุบันอยู่ในเขต ม.5 ต.ทาเหนือ) เนื่องจากมีผู้คนเจ็บป่วยล้มตายโดยไม่รู้สาเหตุ(ไข้ทรพิษ) ต่อมาได้เกิดเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันอีก ชุมชนจึงแยกย้ายมาอยู่ตามห้วยอมบ้านต่างๆ (พ.ศ.2337) ดังเช่นปัจจุบัน ส่วนชุมชนคนเมืองอพยพมาจาก อำเภอสันกำแพง-เชียงใหม่ (พ.ศ. 2419 -แม่ตะไคร้) อำเภอแม่ทา- ลำพูน(พ.ศ.2370- บ้านใหม่)ส่วนห้วยอมสวนป่าตั้งตามโครงการของ ออป . (พ.ศ. 2520-ห้วยบง)

ในช่วงแรกของการตั้งถิ่นฐานชาวบ้านทำข้าวไร่, ไร่ฝ้ายก่อน และเลี้ยงวัว,ควาย ผักกาด จากนั้นจึงค่อยๆ เบิกนาและปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นตามอย่างชุมชนใกล้เคียง เช่นยาสูบ ถั่วลิสง จนปี พ.ศ. 2526 จึงเริ่มปลูกข้าวโพดฝักอ่อน และพืชผักของโครงการหลวงแม่ทาเหนือ

วิถีชีวิตของชุมชน ณ.ปัจจุบันยังเป็นสังคมการเกษตรที่พึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้จะประสบปัญหาจากผลพวงของการสัมปทานป่าจากภาครัฐ แต่ชุมชนสามารถพลิกฟื้นจากวิกฤตเป็นโอกาส โดยรวมกลุ่มชุมชน กำหนดกฎกติกา การใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรชุมชน จนฟื้นป่าฟื้นตัว มีการจัดการในรูปกรรมการป่าหมู่บ้าน,ตำบล และต่อยอดกฎ กติกาชุมชนเป็นการจัดทำข้อบัญญัติตำบล การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตำบลทาเหนือ การจัดตั้งป่าชุมชน การเข้าร่วม คทช. การวิจัยชุมชนเพื่อต่อยอดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การย้อมสีธรรมชาติ การปลูกพืชอินทรีย์ การปลูกไม้มีค่าเพื่อการออม ฯลฯ

สัมปทานป่าในอดีต

สัมปทานเถื่อน

สัมปทานป่าชุมชนแม่ทา ต้นเหตุแห่งปัญหาของชุมชนตำบลทาเหนือ

พ.ศ. 2444-2457

บริษัทบอมเบย์เบอร์ม่า

สัมปทานไม้ซุง

พ.ศ. 2480-2507

บริษัท เคียไทยแสง

จ.ลำปาง

สัมปทานไม้ล้างป่า (ไม้
หมอนรถไฟ ฟืนรถไฟ)

พ.ศ. 2507-2532

โรงบ่มใบยาสูบ บริษัทSIAM
TOBACCO .co ltd

ไม้ฟืนเตาบ่มใบยาสูบ
(สัมปทานเถื่อน)

ยกเลิกสัมปทานตัดไม้ทุก
ชนิดในประเทศไทยช่วงปี
พ.ศ.2532-34

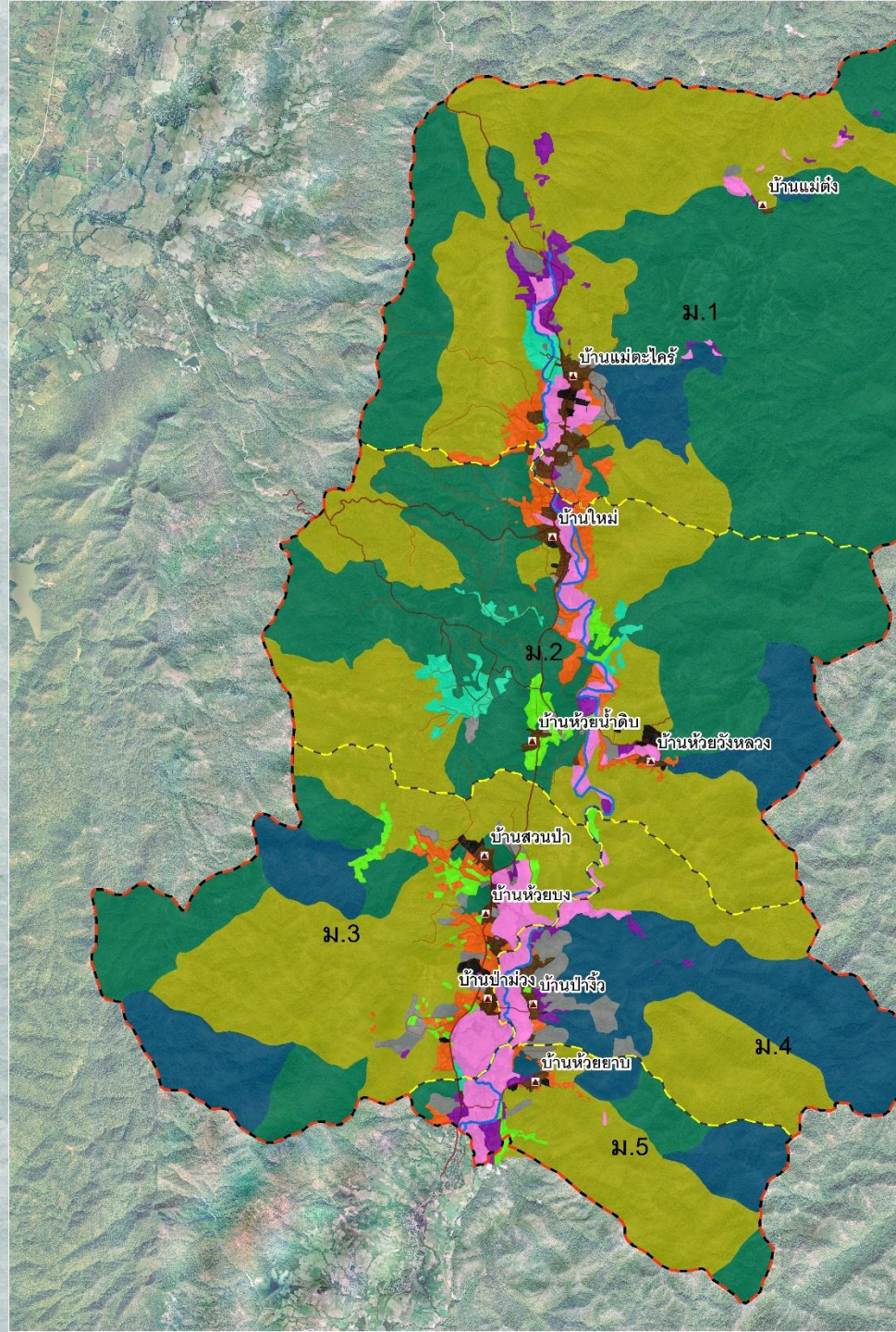
ผืนป่าชุมชนแม่ทาถูกตัดจนไม่เหลือให้ใคร
มาขอสัมปทานอีก(ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528)

ข้อมูล การจัดการทรัพยากร และการจัดการที่ดิน

ลำดับ	ประเภทการจัดการ	พื้นที่ทั้งหมด		สัดส่วนร้อยละ
		ตร.กม	ไร่	
1	พื้นที่ใช้ประโยชน์	12.08	7,553.0	10.29
2	สวนป่าหลวงสันกำแพง	7.01	4,380.0	5.97
3	พื้นที่ป่าไผ่สอย	53.18	33,234.9	45.29
4	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	45.14	28,209.7	38.44
รวม		117.4	73,377.5	100.00

ลำดับ	ประเภทการจัดการ	พื้นที่ทั้งหมด		สัดส่วนร้อยละ
		ตร.กม	ไร่	
1	ชุมชน (ที่อยู่อาศัย วัด โรงเรียน ฯลฯ)	1.17	731.3	9.68
2	พื้นที่นา	2.85	1,781.3	23.58
3	พื้นที่สวน (ไม้ยืนต้น)	2.42	1,512.5	20.03
4	พื้นที่ไร่ถาวร	2.66	1,662.5	22.00
5	พื้นที่สาธารณะ(ป่าช้า บ่อขยะ ถนน ทางน้ำ)	2.98	1,865.5	24.70
รวม		12.08	7,552.96	167.11

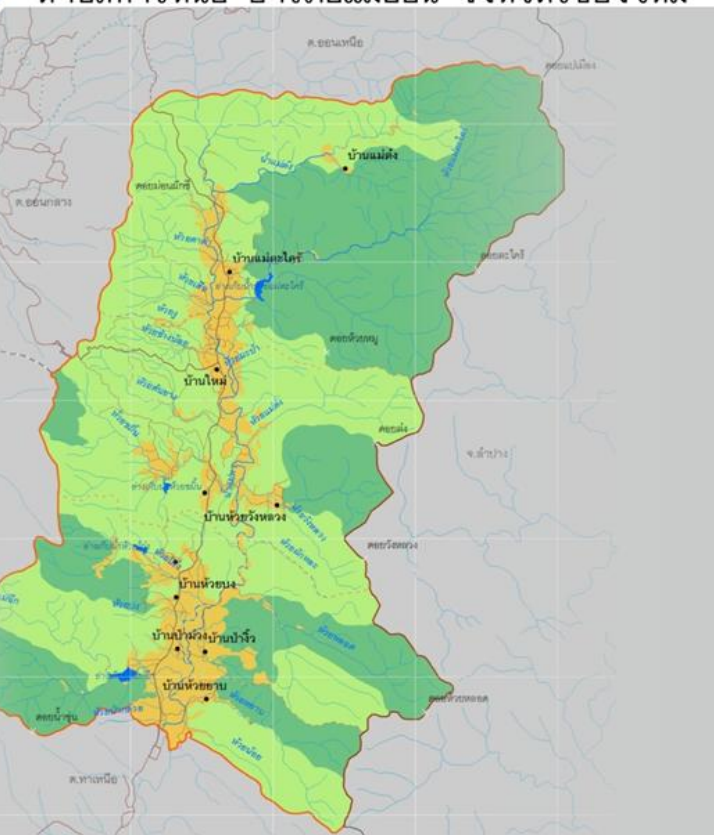
ผลการจัดทำข้อมูล
ผังชุมชน ต.ทาเหนือ

ลำดับ	ประเภทการจัดการผังชุมชน		เนื้อที่		สัดส่วน
			ตร.กม	ไร่	ร้อยละ
1	ที่อยู่อาศัย		1.09	681.71	0.93
2	พื้นที่วัฒนธรรมพิเศษ		0.28	173.07	0.24
3	พื้นที่สาธารณะ		1.87	1,170.72	1.59
4	พื้นที่เพื่อการปศุสัตว์		0.96	601.33	0.82
5	ลำน้ำแม่ทา		0.19	118.61	0.16
6	พื้นที่นา		3.36	2,099.18	2.86
7	พื้นที่สวนพืชเศรษฐกิจ		2.24	1,402.60	1.91
8	พื้นที่สวนไม้ยืนต้นและสวนผลไม้		1.14	711.51	0.97
9	พื้นที่ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์		1.07	665.89	0.91
10	พื้นที่ป่าใช้สอย		43.11	26,945.79	36.70
11	พื้นที่ป่าอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์		13.83	8,644.44	11.77
12	พื้นที่ป่าอนุรักษ์		48.33	30,209.18	41.14
รวม			117.48	73,424.02	100.00

การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ

ตำบลท่าเหนือ
อำเภอแม่ฮ่องสอน
จังหวัดเชียงใหม่

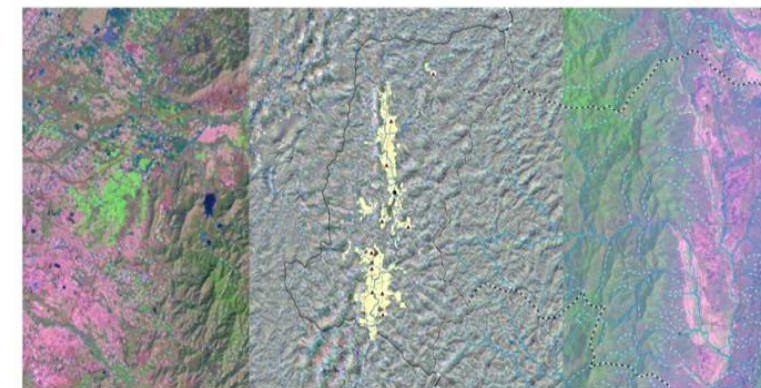
อาณาเขตติดต่อ	ทิศเหนือ ที่นายนอนันต์ คำป่า	ทิศใต้ ที่นายสง่าทอง คำป่า
	ทิศตะวันออก โรงงานลำห้วยหลวง ใจยาสนา	ทิศตะวันตก ลำน้ำแม่ท่า

แปลงที่ดิน

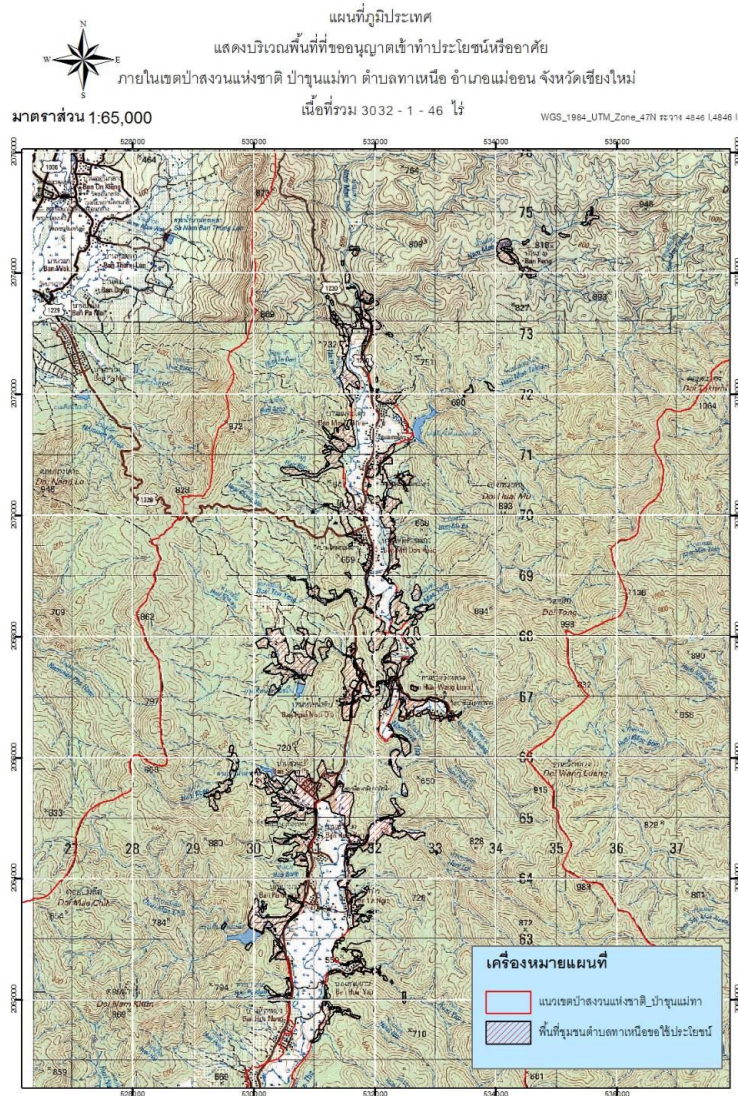

หมายเลข หมู่ดแปลง	คำพิกิด (ตำแหน่ง)	
	พิักตั้ง (X)	พิักนอน (Y)
5	532296	2068392
6	532244	2068394
7	532243	2068378
8	532232	2068353
9	532311	2068339

ออก ณ วันที่ 30 เดือน มีนาคม พุทธศักราช 2557

[illegible]

ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการคทช.ทาเหนือ ที่ได้รับอนุมัติจากกรมป่าไม้ ยื่นคำร้องรวมโครงการ คทช.(๑๗ ก.ย.๒๕๖๑) ได้รับอนุมัติ ๙ เม.ย.๒๕๖๒

เสร็จสิ้น แบบฟอร์ม 1 ตำบลทาเหนือ.pdf

1102 แปลง

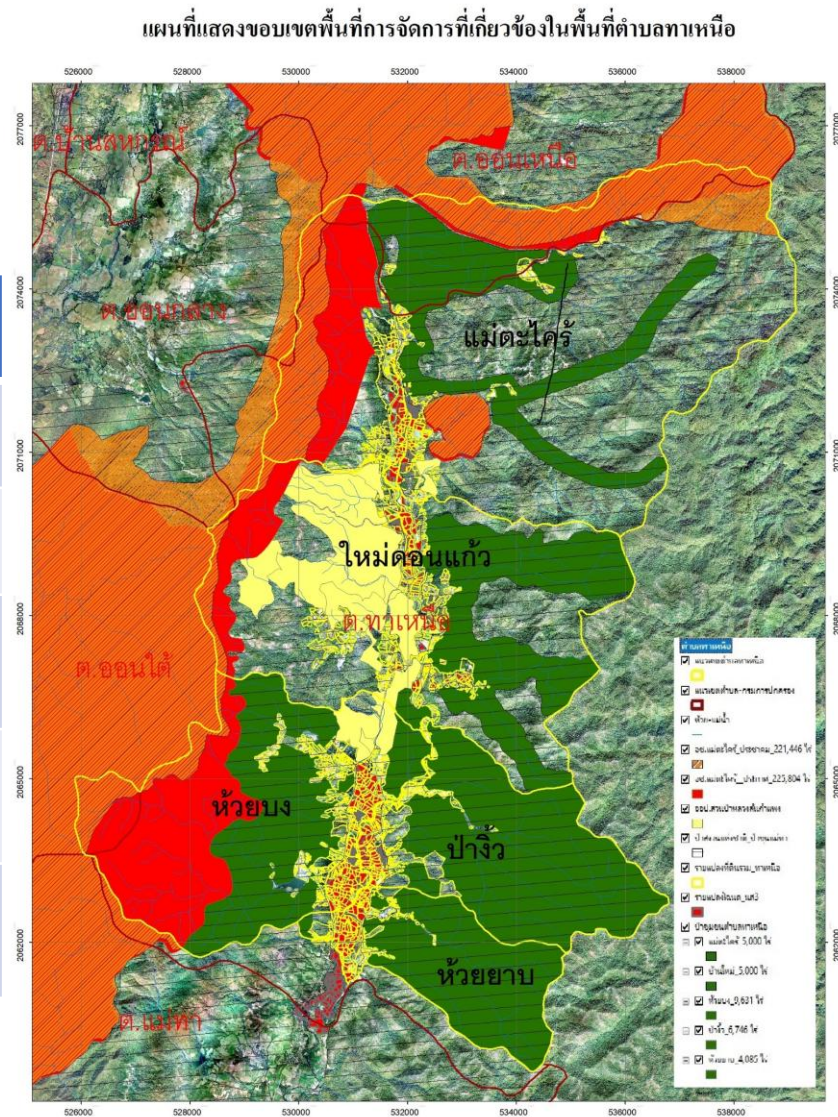
แบบฟอร์ม 1

ข้อมูลพื้นที่ที่จะนำมาดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล

1. ป่าสงวนแห่งชาติ.....ป่าขุนแม่ทา.....
ตำบล.....ทาเหนือ.....อำเภอ.....แม่ออน.....จังหวัด.....เชียงใหม่.....
2. ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ (แปลงรวม) เนื้อที่.....3032.....ไร่ 1 งาน 46 ตร.ว.
(ขอบเขตพื้นที่ขออนุญาตใช้ประโยชน์เพื่อดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน)
3. ผลการรังวัดแปลงที่ดินตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ที่จะนำมา
ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล
จำนวน.....675.....ราย 1102 แปลง เนื้อที่ 2977 ไร่ 2 งาน 94 ตร.ว.
4. ข้อเสนอแนะ/ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

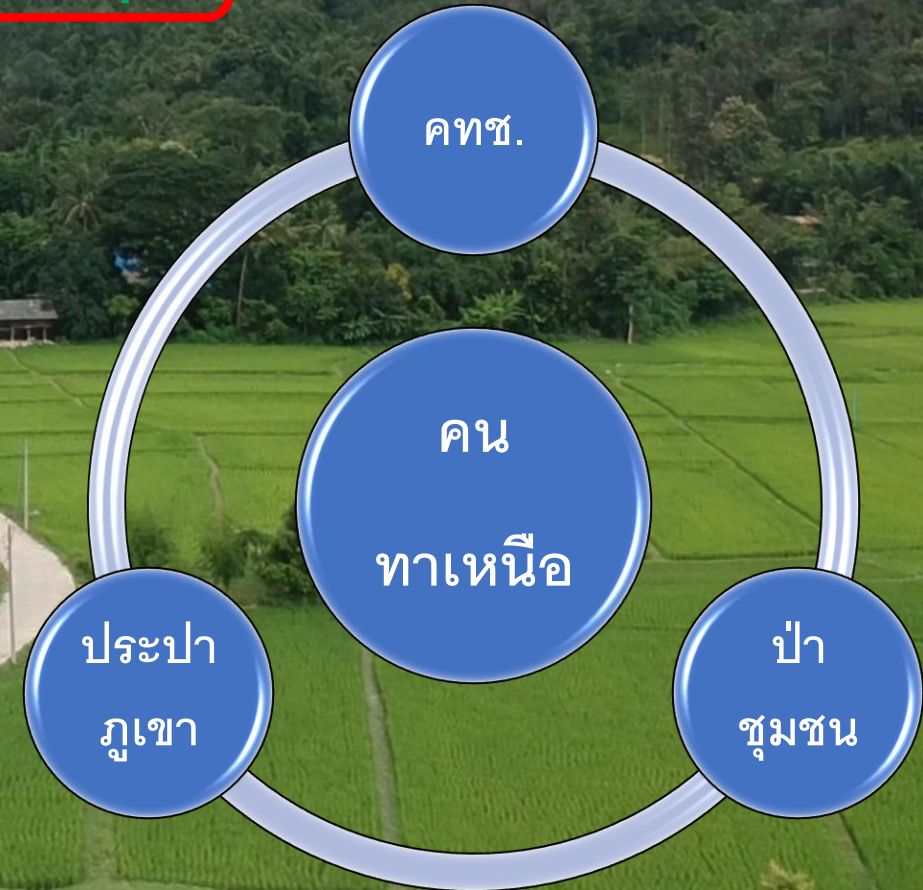
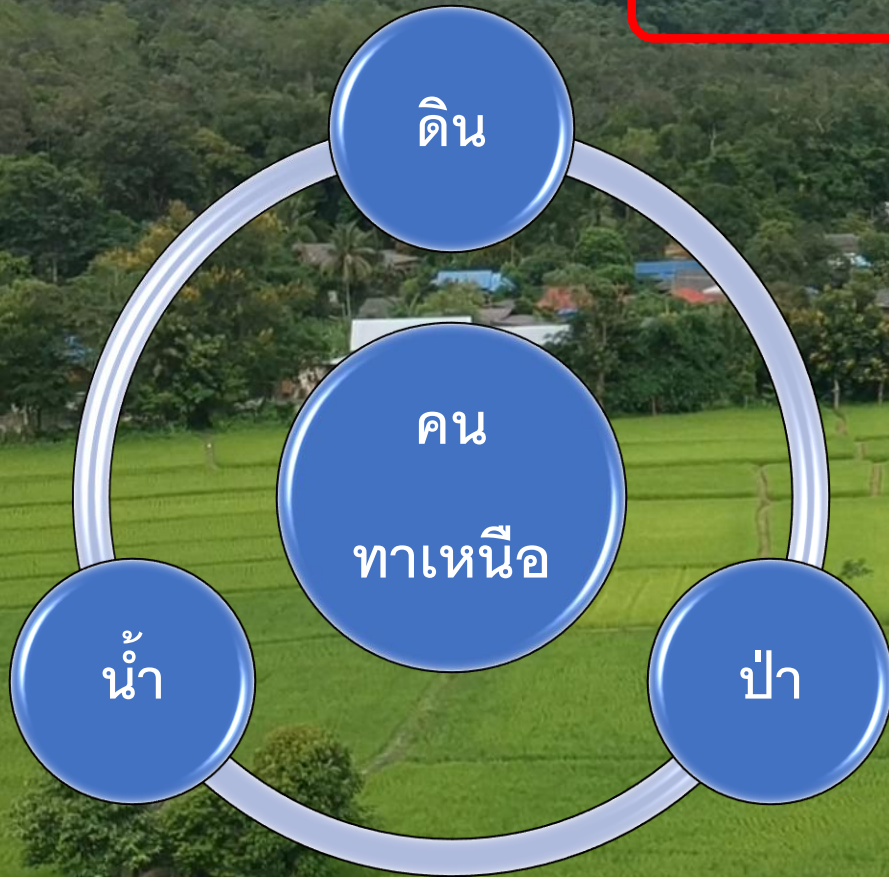
30,462

มาตราส่วน 1 ต่อ 28,000 ระบบ WGS 1984 โซน 47N
งานวิชาการและส่งเสริมการเกษตร สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลตาหนือ

เป้าหมายการจัดการการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ตำบลทาเหนือ

“ทรัพยากรยั่งยืน..ชุมชนเป็นสุข”

แผนที่แสดงระบบประปาภูเขาในพื้นที่ป่าชุมชนตำบลทาเหนือ

ชุมชนตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

- คำอธิบาย
- ป่าชุมชน
  - ฝายต้นน้ำประปาภูเขา
  - ระบบท่อประปาภูเขา

ตำบล ห้วยทราย

ตำบล ร้องวัวแดง

ยาน

Google Earth

Image © 2021 Maxar Technologies

© 2020 Google

Image © 2021 CNES / Airbus

ตำบล-บ้านสหกรณ์

ตำบลทาเหนือ

ฝายห้วยโก้ง-สวนป่า

ฝายประปาห้วยหก

ฝายประปาห้วยผักหละ

ฝายประปาห้วยโก้ง

ฝายประปาห้วยหลอด

ฝายประปาห้วยจั่ว

ฝายประปาแม่ฉีก

ฝายประปาเกษตรห้วยยาน

ฝายประปาห้วยยาน

ฝายประปาแม่ดง

ฝายประปาแม่ตะไคร้แงซ้าย

ฝายประปาแม่ตะไคร้แงขวา

ฝายประปabanใหม่

ฝายประปาห้วยวังหลวง

ฝายประปาห้วยน้ำดิบ

ตำบล บ้าน

9 km

หมวดที่ 3 ว่าด้วยการใช้สอยไม้ และการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

3.1 การใช้สอยไม้ของสมาชิกที่ร่วมมอบต้นไม้ให้มีความ
แจ้งต่อคณะกรรมการก่อนที่จะนำไปใช้สอยทุกครั้ง

3.2 การแปลงสินทรัพย์(ต้นไม้)ดำเนินการได้
3 ลักษณะ ดังนี้

(1)สมาชิกสามารถนำต้นไม้ที่มอบนำมาเป็นหลักทรัพย์
ค้ำประกันเงินกู้ในอัตรา 70 % ของราคาคืนไม้

(2)สมาชิกสามารถนำต้นไม้ที่มอบนำมาจำหน่ายกับ
องค์การการเงินในชุมชนโดยคิดราคาจำหน่าย ในอัตรา
50 % ของราคาคืนไม้

(3)สมาชิกสามารถการนำต้นไม้ที่มอบนำมาขายขาด
กับองค์การการเงินในชุมชน โดยให้คิดราคาคืนไม้ใน
อัตรา 100 % ของราคาคืนไม้

(4) สมาชิกสามารถนำต้นไม้มาขายขาดให้กับ
กองทุนการออมสู่ทายาท เพื่อเป็นบำนาญในแต่ละ
เดือน

ระเบียบการออมต้นไม้ ชุมชนบ้านห้วยบง

หมู่ที่ 3 ต.ปากเหมือ อ.แม่บอง จ.เชียงใหม่

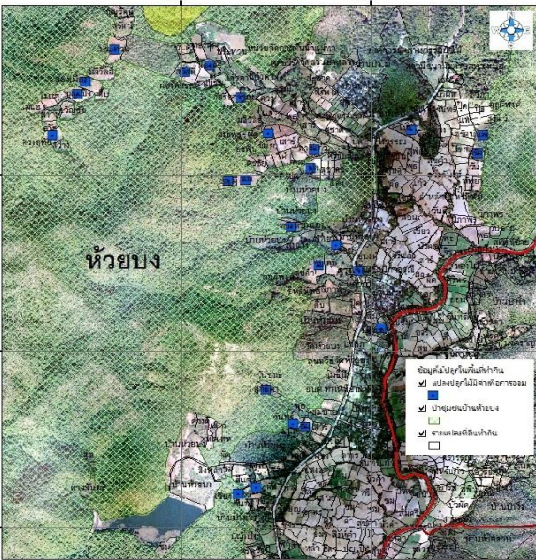
ลงชื่อ

(นายประจักษ์ศิลป บุกู)

ประธานคณะกรรมการการออมต้นไม้

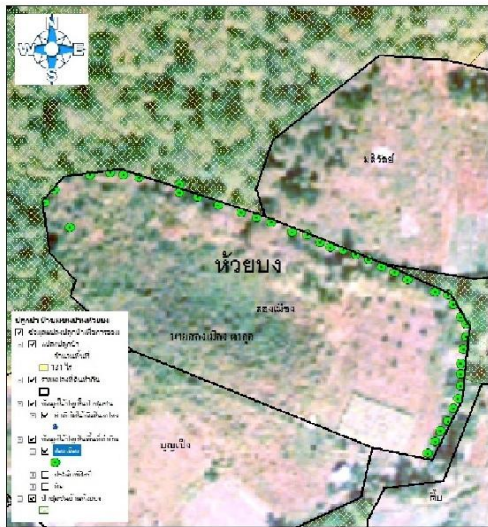
แผนที่แสดงแปลงปลูกไม้ค่าที่โครงการ
ตามโครงการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจของสหกรณ์การเกษตรจังหวัด
บ้านห้วยบง หมู่ที่ 3 ตำบลปากเหมือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

มาตราส่วน 1 ต่อ 15000 WGS 1984 โขน 47N

ข้อมูลจัดทำโดย: วิทยาลัยชุมชนแม่แตงมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แผนที่แสดงแปลงปลูกไม้ค่าที่โครงการ
ตามโครงการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจของสหกรณ์การเกษตรจังหวัด
บ้านห้วยบง หมู่ที่ 3 ตำบลปากเหมือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

หลักการ

การออมต้นไม้เป็นการออมในลักษณะที่เสริม
สร้างสินทรัพย์ในพื้นที่กำหนดของสมาชิกในชุมชน
เป็นการออมระยะยาวสู่การพัฒนาภายใต้และสร้าง
หลักประกันให้กับสมาชิกผู้ร่วมในการออม โดยผู้
สามารถนำต้นไม้ที่ปลูกไปนำมาใช้สอยในครัวเรือนและ
แปลงสินทรัพย์(ต้นไม้)ที่อยู่ที่อยู่ในดินทำกินมาเป็น
เงินทุนในการใช้ดำรงชีวิตของสมาชิกผู้ร่วม

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อเสริมสร้างทางเลือกรูปแบบการออมให้กับสมาชิก
ในชุมชน
- 2.เพื่อเสริมสร้างหลักประกันให้กับสมาชิกผู้ร่วมมอบให้
ความมั่นคงในรายได้ในการดำรงชีวิตในระยะยาว
- 3.เพื่อแปรสภาพสินทรัพย์(ต้นไม้)เป็นเงินทุนใช้เป็น
บำนาญในวัยเกษียณ

หมวดที่ 1 ว่าด้วยสมาชิก

1.สมาชิกผู้ที่มีคุณสมบัติจะร่วมในการออมต้นไม้ต้อง
อยู่ในพื้นที่ที่มีเอกสารรับรองในการถือครอง พื้นที่ 40 ไร่
หนึ่งสิริรับรองสิทธิชุมชน 4 พื้นที่ กคช. 40 ไร่

1.2 ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมสามารถปลูกต้นไม้ได้ตั้งแต่ 10 ปี
ไม้สัก ไม้พยอม ไม้ขนุน ไม้ประดู่ ไม้ยาง ไม้ยางนา

1.3 ในกรณีที่มีการตัดต้นไม้และการปลูกต้นไม้เพิ่มให้สมาชิก
ดำเนินการแจ้งต่อคณะกรรมการทุกครั้งก่อนดำเนินการ
อย่างน้อย 3 วัน

หมวดที่ 2 ว่าด้วยคณะ กรรมการการออมต้นไม้

2.1 คณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนคณะกรรมการ
กลุ่มองค์กรต่างๆในชุมชนจำนวน 9 คน ประกอบด้วย
-ตัวแทนกลุ่มคณะกรรมการบ้านชุมชน 2 คน
-ตัวแทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ 2 คน
-ตัวแทนคณะกรรมการกลุ่มอาสาสมัครเกษตร
อินทรีย์ บ้านห้วยบง 2 คน
-ตัวแทนคณะกรรมการตัวแทนการออมสู่ทายาท
2 คน
-ตัวแทนสมาชิกผู้ร่วมออมต้นไม้ 1 คน

คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.พิจารณาคุณสมบัติและคัดกรองสมาชิกผู้เข้าร่วมในการ
ออมต้นไม้

2.กำหนดกฎเกณฑ์และเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการออม
ต้นไม้และหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าของต้นไม้โดยการ
เสนอให้สมาชิกผู้ร่วมออมต้นไม้ได้รับทราบและเห็นชอบในหลัก
เกณฑ์ทุกครั้ง

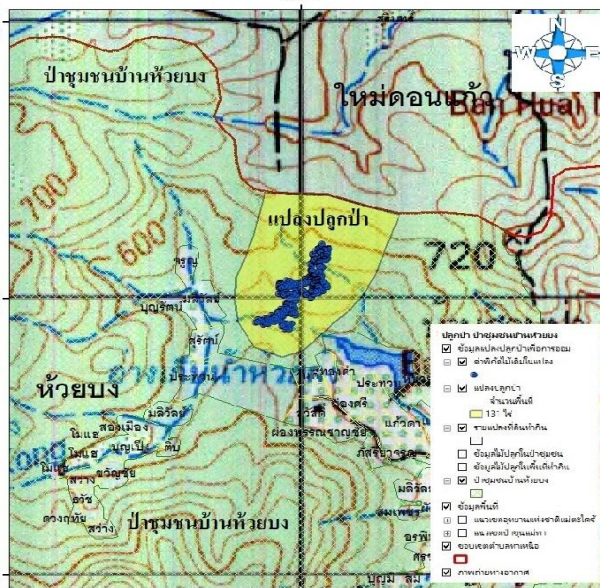
3.ประเมินและตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงต้นไม้ของ
สมาชิกแต่ละคน

4.ปรับปรุงฐานข้อมูลของสมาชิกในกรณีที่มีการปลูกต้นไม้
เพิ่ม และมีการตัดต้นไม้

การปลูกไม้มีค่าในป่าชุมชน จำแนกไม้เดิม/เพิ่มเติมข้อมูลไม้ปลูกเพื่อการออม

แผนที่แสดงแปลงปลูกไม้ค่าที่โครงการ
ตามโครงการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจของสหกรณ์การเกษตรจังหวัด
บ้านห้วยบง หมู่ที่ 3 ตำบลปากเหมือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

มาตราส่วน 1 ต่อ 10000 WGS 1984 โขน 47N

ข้อมูลจัดทำโดย: วิทยาลัยชุมชนแม่แตงมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิสาหกิจผู้ผลิตพืชอินทรีย์บ้านห้วยบง และการรับรองมาตรฐาน PODD PGS

หนังสือสำคัญรับรองแปลงเกษตรอินทรีย์พีจีเอส (PGS)

ประจักษ์ศิลป บุญ

รหัสเกษตรกร PODD5023-02-0007

ที่อยู่ หมู่ 3 เลขที่ 5/4 ห้วยบง ทาเหนือ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ 50130

ชื่อแปลง ริมทาง

รหัสแปลง PGS5023-02-0009

ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
ของเครือข่าย อปท.อาหารปลอดภัยดาวผ่องดีดี

ออกให้ 18 ตุลาคม 2565 มีผลถึงวันที่ 17 ตุลาคม 2568

ประธานเครือข่าย

ผู้อำนวยการศูนย์เฝ้าระวังสุขภาพหนึ่งเดียว
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ
อ. แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่

รับรองเกษตรอินทรีย์ด้วย ผ่องดีดี พีจีเอส
แอปพลิเคชัน podd PGS

ผ่องดีดีพีจีเอส (podd PGS)

เป็นเครื่องมือดิจิทัล ที่ช่วยเกษตรกรและกลุ่มผู้ผลิต
ทำมาตรฐานสำหรับรับรองเกษตรอินทรีย์ " พีจีเอส " ได้ด้วยตนเอง
โดยเครื่องมือเสมือนเป็นแผนที่นำทางในการดำเนินขั้นตอน จัดเก็บข้อมูล และ
ประมวลผลอัตโนมัติ สำหรับการตรวจสอบย้อนกลับ การตรวจประเมินภายใน การตรวจรับรอง
รวมถึงเพื่อใช้ข้อมูล สำหรับวางแผนการตลาด และยังสามารถใช้ฐานข้อมูลสะสมหลายปี
รับรองการเป็นแปลงหรืออินทรีย์

ใช้งานได้แล้ววันนี้

ผ่องดีดีพีจีเอส (podd PGS) ช่วยทำอะไร

- ✓ เพื่อช่วยบันทึกกระบวนการผลิตและการตรวจประเมิน
- ✓ ตรวจสอบคุณภาพใน
- ✓ ประเมินและรับรองเกษตรอินทรีย์พีจีเอส
- ✓ วางแผนการตลาด
- ✓ แสดงสถานะแปลงหรืออินทรีย์

ผ่องดีดีพีจีเอส เหมาะกับใคร

- ✓ เกษตรกร
- ✓ สหกรณ์การเกษตร
- ✓ วิสาหกิจชุมชน
- ✓ เกษตรแปลงใหญ่
- ✓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สนใจติดต่อขอใช้ระบบหรือทดลองได้ที่:

ศูนย์เฝ้าระวังสุขภาพหนึ่งเดียว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
(PODD Centre - ศูนย์ผ่องดีดีกลาง)

ป่าชุมชนบ้านป่าจั่ว ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

วิสาหกิจผ้าทอกะเหรี่ยง-ขอมสีเปลือกไม้จากป่าชุมชน

ป่าชุมชนบ้านป่าจั่ว

การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนบนฐานการวิจัยและแผนการจัดการป่าชุมชน

วิจัย
ใช้แบบไหน? ให้ยั่งยืน

สีจากป่า

**ป่าสร้างรายได้
รายได้ดูแลป่า**

กลุ่มอาชีพแม่บ้านตำบลตาเหนือ การแปรรูปใบไม้ลดการเผา เพิ่มมูลค่า

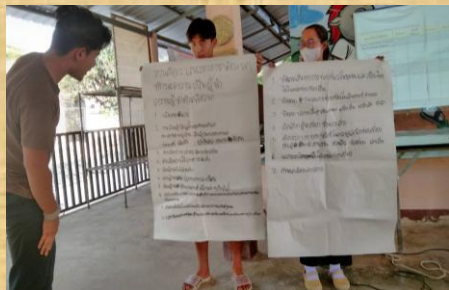
จากแผนการจัดการป่าชุมชน แผน ๕ ด้านๆในการจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน

ด้านการอนุรักษ์

ด้านการใช้ประโยชน์
จากทรัพยากรฯ

ด้านการฟื้นฟู

ด้านการควบคุมดูแล

ด้านการพัฒนา

และการจัดการทรัพยากรร่วมโดยชุมชนและหน่วยงานภาคีภาคประชาสังคม

การจัดการทรัพยากร

ดิน น้ำ ป่า

การพัฒนาอาชีพ

สร้างเศรษฐกิจสีเขียว

การพัฒนาเยาวชน

สร้างคนสืบสาน

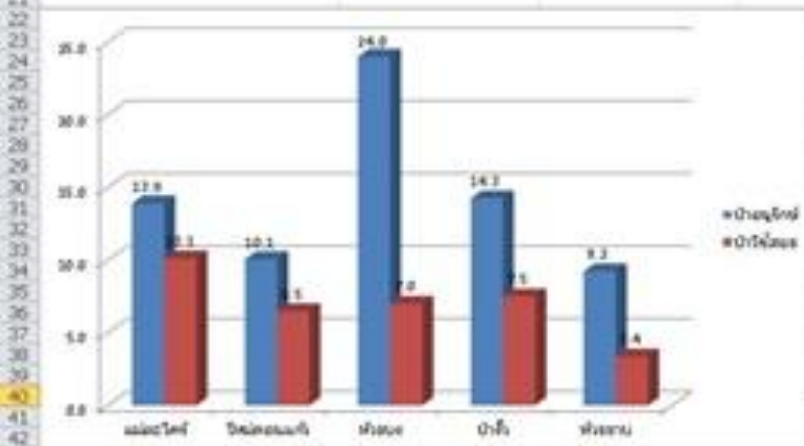
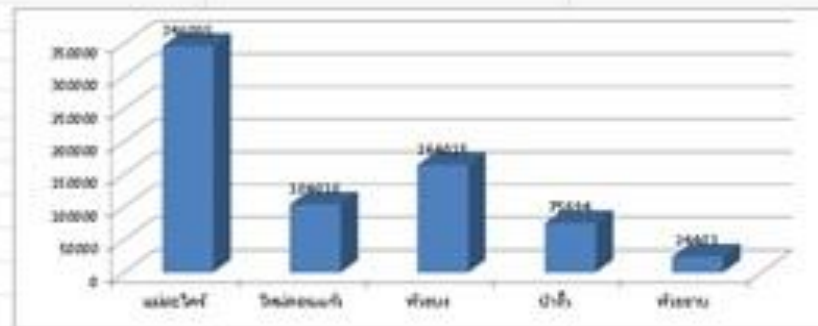
ต้นทุนการทำงานคือดอกผลจากการฟื้นฟูป่าสัมปทานจากรัฐ โดยชุมชน

การสำรวจคาร์บอนของป่าชุมชนตำบลทาเหนือ(2560)

	A	B	C	D	E	F	G
1	ป่า	ป่าอนุรักษ์ (ตัน)	คาร์บอนต่อไร่	ป่าใช้สอย (ตัน)	คาร์บอนต่อไร่	ปริมาณคาร์บอนรวม (ตัน)	คูณกับกิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์
2	แม่ละไค (27,255 ไร่)	258,777	13.9	87,308	10.1	346,099	1266721.988
3	โหนดดอยแก้ว (12,637 ไร่)	62274	10.1	41736	6.5	104,020	380713.4092
4	เวียงมอ (10,506 ไร่)	127,780	24.0	36,235	7.0	164,039	600382.7263
5	ป่าไร่ (6,792 ไร่)	52242	14.3	23452	7.5	75,708	277092.2107
6	เวียงยาน (4,191 ไร่)	16,247	9.2	8156	3.4	24,412	89348.74719
7						714,278	2,614,299

8	แม่ละไค	346085
9	โหนดดอยแก้ว	104010
10	เวียงมอ	164015
11	ป่าไร่	75694
12	เวียงยาน	24403

15	แม่ละไค	13.9	10.1
16	โหนดดอยแก้ว	10.1	6.5
17	เวียงมอ	24.0	7.0
18	ป่าไร่	14.3	7.5
19	เวียงยาน	9.2	3.4

โครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่า เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมป่าไม้

2564
2566

ดำเนินการแล้ว 194,850 ไร่
129 ชุมชน 25,082ครัวเรือน 9 จังหวัด

ปีที่ 1 - 2 - 3

พื้นที่ป่าที่สามารถ
ขึ้นทะเบียน T-VER
(ไร่)

ไม่น้อยกว่า
300
บาทต่อไร่

กองทุน
ดูแลป่า

กองทุนเพื่อการ
พัฒนาชุมชน
อย่างยั่งยืน

ปีที่ 4

โครงการลดก๊าซเรือนกระจก
ภาคสมัครใจตามมาตรฐาน
ของประเทศไทย (T-VER)

วัดปริมาณเก็บกักคาร์บอน
และภาคเอกชนสนับสนุน
การซื้อขายคาร์บอนเครดิต
กับชุมชน

คาร์บอน
เครดิต
↑
ปริมาณการกักเก็บ
ของโครงการ

ปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ดูดกลืนก๊าซเรือนกระจก

คาร์บอนเครดิต

คือปริมาณที่ต้นไม้สามารถดูดซับ
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (tCO₂e)
(หน่วยเป็นตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า)

ภาคเอกชน

- สนับสนุนการประเมินคาร์บอนเครดิต
- สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนดูแลป่า
กองทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนการซื้อขายคาร์บอนเครดิตจากชุมชน

ภาครัฐ

- ส่งเสริมการดำเนินงานอนุรักษ์ป่า
ร่วมกับชุมชน
- บสภกต้นและสนับสนุนการจัดทำแผน
โครงการ T-VER

บทบาทร่วมกันของทุกภาคส่วน

- ใจปรีโยชน์จากป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน
- สร้างกลไกดูแลรักษาป่าตามธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
- จัดทำแผนงาน (> 10% ของครัวเรือนเป็นข้อ)
- ผลประโยชน์จากกองทุนอย่างโปร่งใส
- แผนชุมชนที่ป่าชุมชนไม่ให้เกิดการสูญเสีย
พื้นที่ ป่าใหม่ หรือบุกรุกทำลาย

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

- ส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าร่วมกับชุมชน
- สนับสนุนการขึ้นทะเบียน T-VER
- ดำเนินการต่อความรับผิดชอบการประเมิน
คาร์บอนเครดิตและการบริหารกองทุน

พื้นที่เข้าร่วมโครงการ T-VER และ งบประมาณที่ได้รับ อ.แม่ออน

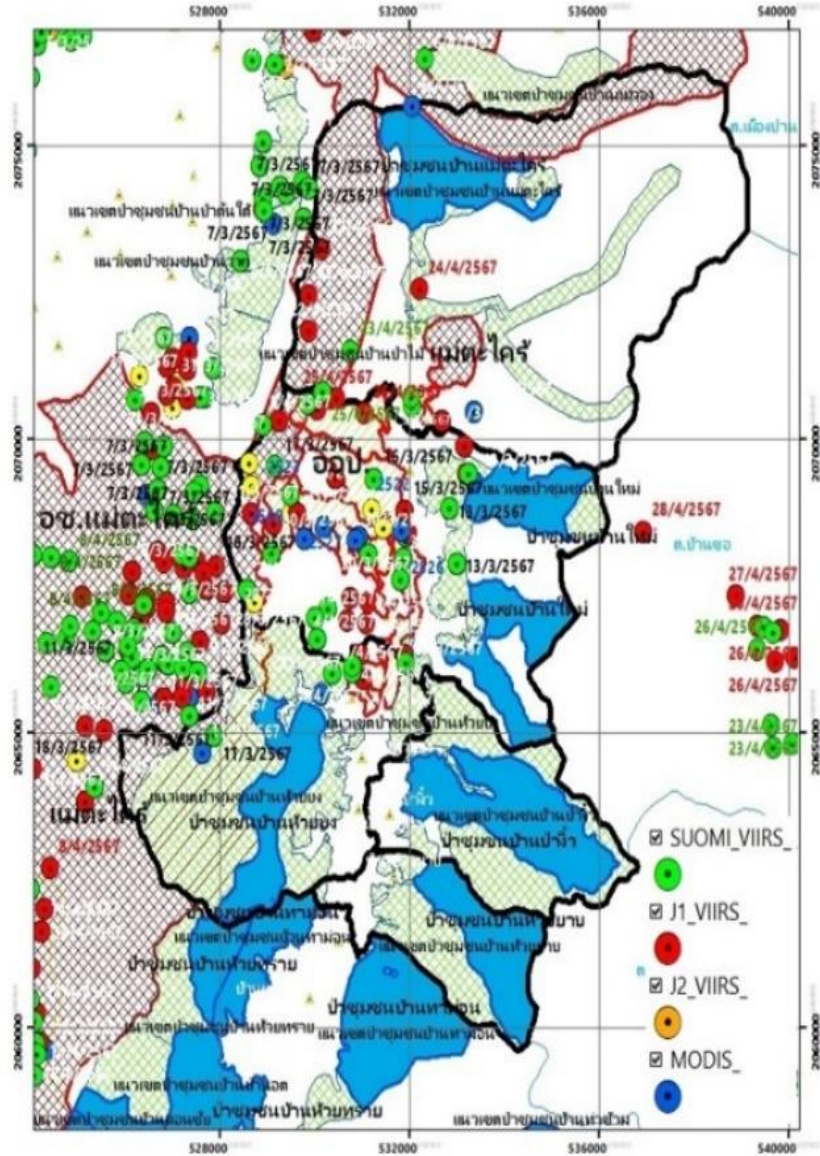

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
Mae Fah Luang Foundation under Royal Patronage

จังหวัด	ชื่อป่าชุมชน	หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ T-VER	งบประมาณที่ได้รับ
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านแม่ตะไคร้	บ้านแม่ตะไคร้	1	ทาเหนือ	แม่ออน	2,148.62	644,586.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านใหม่	บ้านใหม่	2	ทาเหนือ	แม่ออน	3,101.84	930,552.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านห้วยบง	บ้านห้วยบง	3	ทาเหนือ	แม่ออน	2,035.31	610,593.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านป่าจั่ว	บ้านป่าจั่ว	4	ทาเหนือ	แม่ออน	3,209.69	962,907.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านห้วยยาบ	บ้านห้วยยาบ	5	ทาเหนือ	แม่ออน	2,109.74	632,922.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านทาม่อน	บ้านทาม่อน	1	แม่ทา	แม่ออน	4,169.22	1,250,766.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านท่าข้าม	บ้านท่าข้าม	2	แม่ทา	แม่ออน	2,678.29	803,487.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านค้อกลาง	บ้านค้อกลาง	3	แม่ทา	แม่ออน	2,785.62	835,686.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านห้วยทราย	บ้านห้วยทราย	4	แม่ทา	แม่ออน	3,691.24	1,107,372.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านป่านอต	บ้านป่านอต	5	แม่ทา	แม่ออน	2,139.65	641,895.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านดอนชัย	บ้านดอนชัย	6	แม่ทา	แม่ออน	4,792.56	1,437,768.00
เชียงใหม่	ป่าชุมชนบ้านใหม่ดอนชัย	บ้านใหม่ดอนชัย	7	แม่ทา	แม่ออน	3,888.52	1,166,556.00
รวม						36,750.30	11,025,090.00

แผนที่แสดงจุดความร้อน ฤดูไฟป่า 2567 พื้นที่ ตำบลทาเหนือ

มาตราส่วน 1 ต่อ 85,000 WGS1984 47N

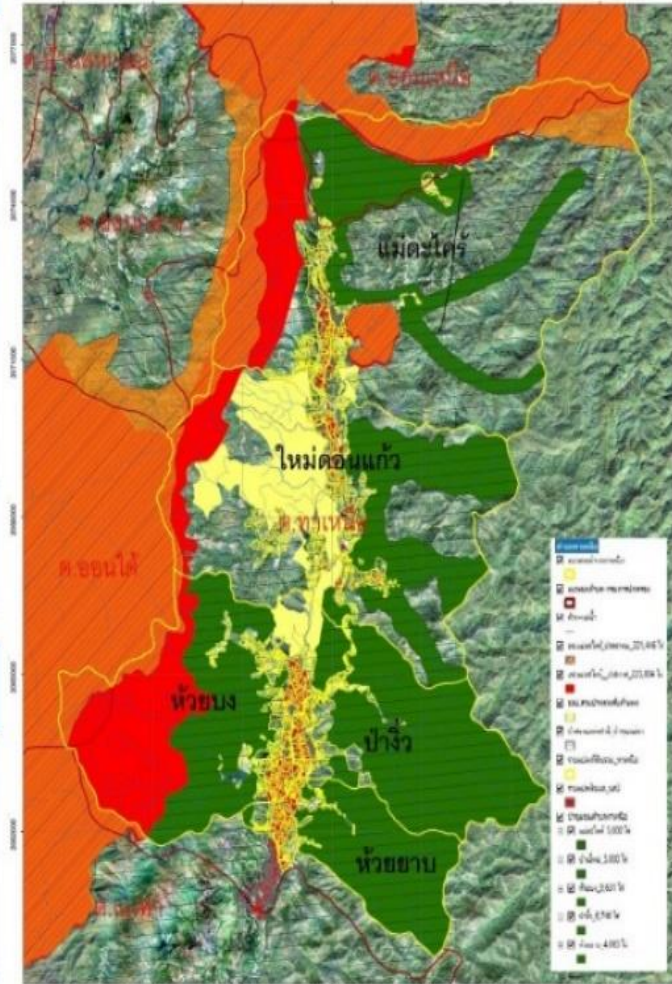
องค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ

การจัดการไฟป่าในพื้นที่ตำบลทาเหนือ

หมู่	พื้นที่	ป่าชุมชน
1	21,812	5,000
2	11,852	5,000
3	9,631	9,631
4	6,746	6,746
5	4,085	4,085

หน่วยงาน	พื้นที่
อช.แม่ตะไคร้	4,358
อป.	4,582
อบต.ทาเหนือ	52,655

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่การจัดการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลทาเหนือ

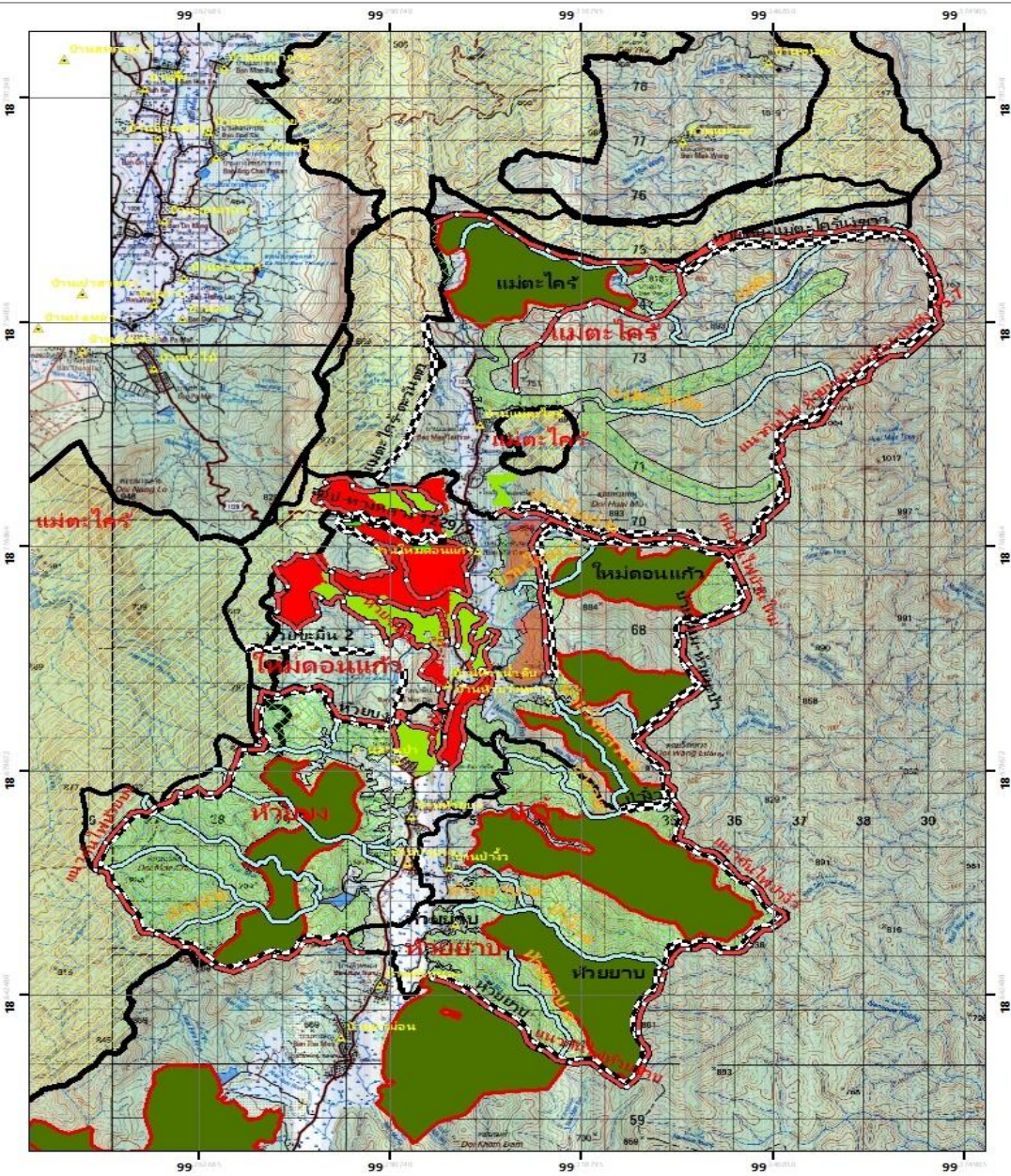

มาตราส่วน 1 ต่อ 28,000 ระบบ WGS 1984 โซน 47N

งานวิชาการและส่งเสริมการเกษตร สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ

อบต.ทาเหนือ-พื้นที่ถ่ายโอนภารกิจจากกรมป่าไม้

ภาพรวมแผนการจัดการไฟฟ้า ปี 2567 ตำบลทาเหนือ

แผนไฟฟ้าทาเหนือ 2567

☑ แนวกันไฟ

- 96.6 กม.ขนาด 8 เมตร 483 ไร่
- ☑ ออป.-ห้วยขมิ้น 12.2
  - ☑ ออป.-สวนสัก 1
  - ☑ ออป.-บวกควาย 5.3
  - ☑ ออป.-ห้วยปากกล้วย 4.8
  - ☑ ออป.บ้านใหม่ 4.3
  - ☑ ออป.สนง. 2.1
  - ☑ ออป.อนามัย 4.6
  - ☑ แนวกันไฟ ห้วยหมู-แปเมือง-แม่ตัง 15.7
  - ☑ แนวกันไฟบ้านใหม่ 12.2
  - ☑ แนวกันไฟปางจั่ว 6
  - ☑ แนวกันไฟห้วยบง 13.3
  - ☑ แนวกันไฟห้วยยาบ 6.5
  - ☑ แนวกันไฟเด่นนกยูง-แม่ตัง-น้ำแม่ทา 8.6 กม.

แผนไฟฟ้าทาเหนือ 2567

☑ บริหารจัดการเชื้อเพลิง

- แนวชิงเผา 62.1 กม. กว้าง 50 เมตร 1,940 ไร่
- ☑ บ้านใหม่-แปเมือง 11.7
  - ☑ ปางจั่ว 6.3
  - ☑ ห้วยขมิ้น 1
  - ☑ ห้วยขมิ้น 2
  - ☑ ห้วยบง 12.6
  - ☑ ห้วยยาบ 6.3
  - ☑ ห้วยหมู-แม่ตัง-แม่ตัง 15
  - ☑ ออป.ทางหลวง 1229/2 2.2
  - ☑ ออป.ทางหลวง 1229/1 2.7
  - ☑ แม่ตัง-ไคร้-ตะวันตก 2.3

☑ ทางตรวจการณ์แนวกันไฟ ทาเหนือ

Name

- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยบง ๑
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยบง ๒
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยบง ๕
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยบง-ห้วยสหาย
- ☑ ถนนแนวกันไฟห้วยบง-พระธาตุ
- ☑ ถนนแนวกันไฟห้วยบง ๓
- ☑ ถนนแนวกันไฟห้วยบง ๔
- ☑ ถนนแนวกันไฟ บ้านใหม่ ๑
- ☑ ถนนแนวกันไฟ บ้านใหม่ ๒
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ปางจั่ว๑
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ปางจั่ว๒
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยบง-ห้วยปุม
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยยาบ ๑
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยยาบ ๒
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยวังหลวง
- ☑ ถนนแนวกันไฟ ห้วยวังหลวง ๒
- ☑ ถนนแนวกันไฟ แม่ตัง-ไคร้
- ☑ ถนนแนวกันไฟ แม่ตัง
- ☑ ถนนแนวกันไฟ แม่ตัง-แม่ตัง

แม่ฟ้าหลวง-คาร์บอน

☑ แม่ตัง-ไคร้_060766

- ☑ บ้านใหม่_060766
- ☑ ห้วยบง_060766
- ☑ ปางจั่ว_060766
- ☑ ห้วยยาบ_060766

จุดเฝ้าระวังสป_หลวงสันกำแพง

แปลงชิงเผา รวม 3,922 ไร่

☑ บ้านใหม่

เหล่าแม่

389 ไร่

☑ บ้านใหม่

ห้วยมะป้า

294 ไร่

☑ ออป.

สวนป่าหลวงสันกำแพง

- ☑ แปลง 2522 983 ไร่
- ☑ แปลง 2523 784 ไร่
- ☑ แปลง 2524 545 ไร่
- ☑ แปลง 2528 467 ไร่
- ☑ แปลง 2529 460 ไร่

มาตราส่วน 1 ต่อ 80,000 WGS 1984 47 N

ระบบฐานข้อมูล GIS
วางแผน-เชื่อมระบบไฟดี

กลไกการจัดการ
ระดับตำบล-หมู่บ้าน

• **ทำแผน**

พ.ย.

ธ.ค.

• **ซ่อมเส้นตรวจการ**
• **ซ่อมเครื่องเป่าลม**

ฐานอำนาจของท้องถิ่น
ข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการ
จัดการทรัพยากร

ม.ค.

ก.พ.

มี.ค.

เม.ย.

• **สื่อสารประชาสัมพันธ์** • **จัดการเชื้อเพลิง-พื้นที่เสี่ยง** • **เผชิญเหตุ-ควบคุม-ดับไฟ**
• **มหกรรมแนวกันไฟ** • **แนวกันไฟ** • **เป่าแนวกันไฟซ้ำ** • **ลาดตระเวน เผาระวัง**

เชื่อมโยงระบบสนับสนุน
ป่าชุมชน-ประชาสังคม-รัฐ

พ.ค.

มิ.ย.

ก.ค.

ส.ค.

ส.ค.

• **ทำฝ่าย**

• **ปลูกป่าเปียก**

• **สรุปรงาน-เตรียมทำแผน**

จัดการทั้งระบบ
ไฟ น้ำ ที่ดิน คุณภาพชีวิต

บูรณาแผน-งบประมาณ
งบท้องถิ่น-รัฐ-คาร์บอนเครดิต

งบสนับสนุนจาก อบต.ทาเหนือ

ปี 2567	ปี 2568
เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร ประจำศูนย์ 180,000 บาท	เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร ประจำศูนย์ 180,000 บาท
ค่าตอบแทนปฏิบัติงานนอก เวลาราชการ 13,020 บาท	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน นอกเวลาราชการ 15,000 บาท
สนับสนุนโครงการ - จัดเก็บข้อมูลพื้นที่เผาไหม้สะสม จากไฟป่า 25,000 บาท - ทำฝายชะลอน้ำฯ 20,000 บาท - บวชป่า 20,000 บาท - มหกรรมแนวกันไฟป่าชุมชนตำบล 40,000 บาท - สนับสนุนการบริหารเชื้อเพลิงระบบ FireD ในพื้นที่เสี่ยง 50,000 บาท - จัดทำข้อมูล GIS 20,000 บาท	สนับสนุนโครงการ - จัดเก็บข้อมูลพื้นที่เผาไหม้สะสมจากไฟ ป่า 25,000 บาท - ทำฝายชะลอน้ำฯ 20,000 บาท - บวชป่า ฯ 20,000 บาท - มหกรรมแนวกันไฟป่าชุมชนตำบล 40,000 บาท - สนับสนุนการบริหารเชื้อเพลิงระบบ FireD ในพื้นที่เสี่ยง 50,000 บาท - จัดทำข้อมูล GIS 20,000 บาท

งบคาร์บอนเครดิตจากการจัดการป่าชุมชน

บ้าน	พื้นที่รวม โครงการ T-VER	งบปี 67	งบปี 68
แม่ตะไคร้	2,148.62	644,586	859,448
ใหม่	3,101.84	930,552	1,240,736
ห้วยบง	2,035.31	610,593	814,124
ป่าจั่ว	3,209.69	962,907	1,283,876
ห้วยยาบ	2,109.74	632,922	834,896
รวม	12,605.2	3,781,560	5,042,080

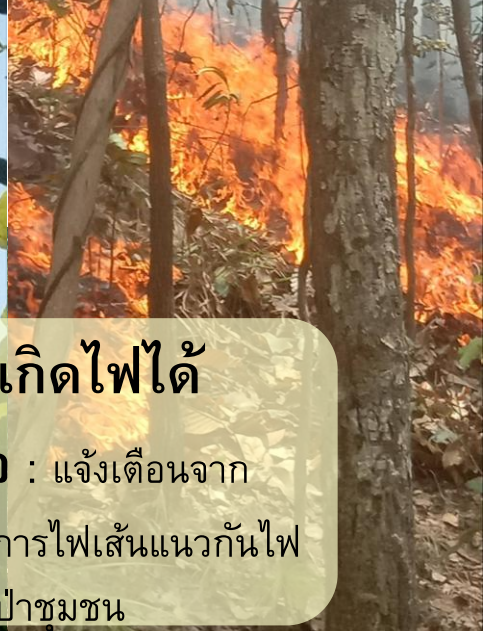
ผลการจัดการปี 67

- การกำหนดพื้นที่ห้ามเกิดไฟ
เป็นไปตามแผนที่วางไว้
(ป่าอนุรักษ์-ป่าคาร์บอน)

- การควบคุมการลุกลาม
ของไฟให้อยู่ในวงจำกัด
ยอมรับได้

- การเข้าถึงพื้นที่เกิดไฟได้
รวดเร็วเพียงพอ : แจ้งเตือนจาก
ดาวเทียม เส้นทางตรวจการไฟเส้นแนวกันไฟ
เป็นโครงข่าย ทัวแปลงป่าชุมชน

- ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ
- อุปกรณ์งบประมาณ เพียงพอ

สรุปจุดความร้อนตำบลทาเหนือ ข้อมูลระบบ NASA ปี 2567

บ้าน	ป่าชุมชน	อุทยาน	อป	ป่าสงวน	FIRE D	หักออก
แม่ตะไคร้	12	1	4	1	2	2
ใหม่	48	3	9	22	8	5
ห้วยบง	6	1	-	2	-	3
ป่าจั่ว	0	-	-	-	-	-
ห้วยยาบ	0	-	-	-	-	-
รวม	66	5	13	25	10	7

FIRE D คือการบริหารจัดการเชื้อเพลิง หักออกคือตรวจสอบจุดความร้อนแล้วไม่พบไฟในจุดนั้น

